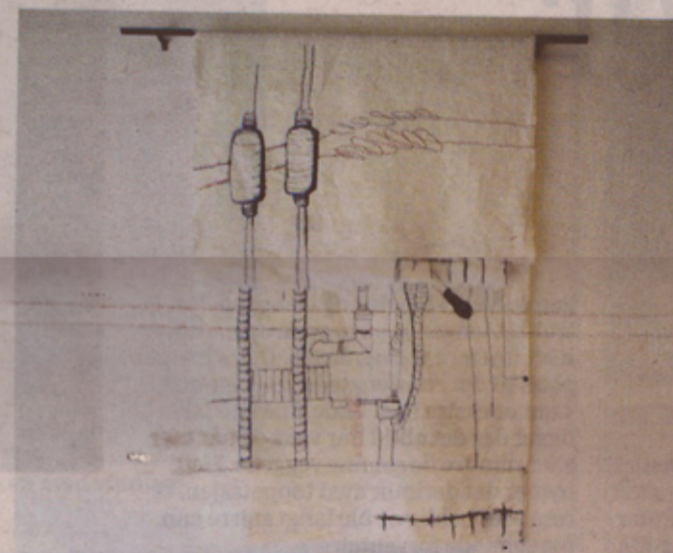

Ekte mannfolk stryker ikke skjortene sine. Eller er det nettopp det de gjør? Raustein broderer strykebrettet i stedet.

Han er en «handy man», og han syr sine redskaper.

– Det er tungt å drive med tekstilkunst, så jeg trenger ikke trene på helsestudio. Jeg løfter på rysjer i stedet for vekter, sier John K. Raustein.

Rørpøplet er sirlig brodert og egner seg som pynt på veggen.

– Jeg sluttet å stryke tøyet, sier tekstilkunstner John K. Raustein. I stedet broderte han 12 strykebrett og sendte dem på utstilling.

Løfter på rysjer i stedet for vekter

EDEL BAKKEMOEN
ANNETTE KARLSEN (foto)

– Stoffet skulle være glatt, men blir jo krøllete. Egentlig er det synd at sting du har sydd, og spor du har satt, skal glattes ut. Nå får de lov å være der. Det er røft og brutalt. Jeg har hatt en opplevelse av å være mann i et kvinnedomineret yrke, og ville gjøre stoffverdenen til min. Skape mitt eget uttrykk. Et maskulint uttrykk, med hjemmet som utgangspunkt, sier han.

Pyntenøkler. Vi treffer ham i hans andre hjem, det lyse atelieret på Torshov i Oslo.

Det er der han er mest.

John K. Raustein

Født 1972 i Stavanger.

Tekstilkunstner i særklasse. Med uortodokse broderier, gjerne på strykebrett og andre bruksjenstander, og stoffdraperier.

Utdannet ved Kunsthøgskolen i Bergen (KHIB) og Danmarks Designskole.

Se mer på www.johnkraustein.com

– De maskuline tingene kom med prosjektet «I'm trying to be a handy man» ved årtusen-skiftet; da broderte jeg redskaper på puter, røffe gardiner og kjøkkenhåndklær jeg hadde laget av bomullsstoffer.

– Jeg surret metalltråd og satte perler på skiftenøkler som jeg kalte «pyntenøkler for enhver anledning». Dem laget jeg mange av, for de solgte som varme hvetebrød etter en utstilling i RAM galleri i Oslo. Nå holder jeg på med store tekstilarbeider til høstens utstillinger, også de er relatert til hjemmetekstiler, sier Raustein.

Åkle. På veggen henger et enormt, meget sammensatt ar-

beid i sort og blått. Et åkle under utvikling.

– Jeg bruker en uvøren rysjeteknikk, inspirert av knyttede tepper. Klipper store mengder stoff i varierende bredder, for så å folde, brette og sy disse fast til et bakstykke på en røff måte. Det handler mye om repetisjon. Jeg gjentar former og bevegelser. Er opptatt av forskyvninger som skjer i stoffet, en foredling av materialet. Til slutt draperes hele stykket. Kjøp, ubleket bomullserret kan bli så vakker! sier Raustein.

Han tok 2000 meter slikt stoff og skapte åklet «Tetrapode» (bølgebryter). Nå står han og vrenger stoffremser til den blåsorte etterfølgeren, hvor han

kombinerer rysjeteknikken med noe han kaller luftbroderi. Det er ikke akkurat det man vanligvis forbinder med husflid.

15 000 sløyfer. – Mine arbeider får leve sitt eget liv, enten jeg nå kaller dem åklær, tepper eller tekstilinstallasjoner. Da tekstilskulpturen «Sverm» ble vist på Galleri F15 i Moss, var den tre meter lang og besto av 2400 sydde, vrenge remser og mange, mange tusen sløyfer. Da utstillingen også skulle vises på Trøndelag senter for samtidskunst i Trondheim, måtte skulpturen forlenges til fem meter fordi det var mye høyere under taket der. Den besto da av 4000 remser og bortimot 15 000 sløyfer.

– Det var sløyfe på sløyfe fra gulv til tak.

– Ikke noe lett arbeid, det heller, selv om det var strykfrøtt?

– Nei, ideen var nettopp å gjøre det lettere for meg selv. Velge produkter som ikke krever stryking, eller la være å stryke stoffene glatte. Men å drapere 60 meter stoff til Høstutstillingen i fjor, var ikke så mye lettere. Verket veier mange hundre kilo, og heter «Kollaps». Det er en fysisk utfordring å arbeide med store formater og tunge stoffer. I stedet for å trene som mange andre mannfolk og løfte vekter, løfter jeg på rysjer, sier Raustein.

Hvordan begynte dette? – Kanskje med alle mine grandtanter og tanter, som var flinke med håndarbeid. De kom hjem til oss i mitt barndoms-hjem på Randaberg i foreningsmøter og ellers, og satt og broderte, heklet, kniplet, strikket. På kaffebordet lå det også alltid håndarbeidede duker. Det må ha vært inspirerende for meg.

Folk flest. – I Norge er vi ikke blitt opplært til å sette pris på design. Finnene vokser opp med en helt annen tradisjon; der vet folk det meste om glasset de drikker av. Hva det heter, hvem som har formgitt det og hvem som har produsert det. De er stolte av finske designvarer,

og bruker dem hele tiden. I det siste har det blitt riktig nok vært en oppblomstrende interesse her, som har gjort at flere har fått peiling på og sans for designikoner, men jeg skulle ønske flere nordmenn var mer bevisst hva man omgir seg med.

– For oss som kunne laget gode tekstilprodukter, men ikke kan konkurrere med Kid eller Princess, blir markedet for lite

og varene dyre. Designproduktene blir for smale for folk flest, men jeg lager jo til kunder som tar kontakt, og selger litt gjennom kunsthåndverksutvalg, sier Raustein.

Kunstnerstipend. Han jobbet en stund som anonym tekstildesigner på fast lønn for et firma i Bergen, og nå ser han igjen mønstre han laget der på masseprodusert sengetøy og duker i disse kjedebutikkene, med deres varemerke på. Så tok han seg halv jobb hos blomsterkjeden Mester Grønn for å kunne drive med sin tekstilkunst resten av tiden. Nå har han fått Statens treårige arbeidsstipend, og ble dessuten

nylig tildelt et hedersfylt legat på 150 000 kroner fra Stiftelsen Scheibler.

Tegner med tråd. – Det er veldig vanskelig å kunne leve av tekstilkunst. Jeg har ikke kunnet leve av det, men har levd for det. Det er fantastisk å ha mulighet til å få arbeidsstipend. Jeg har prøvd andre medier, andre sjangre, men det blir tekstil. Å brodere blir som å tegne med tråd. Takket være staten og Scheibler kan jeg nå være 100 prosent tekstilkunstner, sier Raustein. For tiden storforbruker av diverse stoffer og travelt opptatt foran høstens utstillinger i Norge, Sverige og Tyrkia.

edel.bakkemoen@aftenposten.no